

Prekenteeksten skal om en stund ta oss med til en by som heter Korint. Korint ligger i Hellas. Kanskje noen har vært der? Menigheten i Korint var en svært kreativ og aktiv menighet. Den ble grunnlagt av apostelen Paulus på hans andre misjonsreise, da han oppholdt seg i byen i nesten to år. Folk i menigheten hadde veldig forskjellig bakgrunn. Noen var jøder opprinnelig, andre hadde en vanlig hedensk bakgrunn. Å være hedning betyr bare at de ikke var jøder.

Med så mange forskjellige mennesker samlet i en menighet der alle var forholdsvis nyomvendte førstegenerasjonskristne, er det ikke rart at det ble engasjement. På mange måter var det en slik menighet med glød og tiltakslyst som er et ideal også i vår tid. Det var mange flinke og dyktige medarbeidere der. Noen var spesielt flinke til å ordlegge seg. Ulike nådegaver var i bruk. Det var en mønstermenighet, kunne man si, hadde det bare ikke vært for én viktig ting; menigheten hadde flyttet fokus. Personlige motiver var kommet inn. De dyktige og flinke hadde gjerne fått sole seg i egen glans. Det hadde blitt partier i menigheten og personlige motsetninger. Fokus på personer og forkynnere hadde tatt den plassen Jesus skulle ha. Kort fortalt var man mer opptatt av egenskaper ved forkynnere enn innholdet i forkynnelsen. For å sette dette i et rett forhold skrev apostelen:

”Da jeg kom til dere, brødre, var det ikke med fremragende talekunst eller visdom jeg forkynte Guds vitnesbyrd. For jeg hadde bestemt at jeg ikke ville vite av noe annet hos dere enn Jesus Kristus og ham korsfestet. Svak, redd og skjelvende opptrådte jeg hos dere.” 1Kor 2,1-5.

Bort med all personfokusering! Dette var budskapet menigheten skulle samles om: Jesus Kristus og han korsfestet, budskapet om forsoningen. Et viktig poeng er det også for apostelen å forklare at evangeliet ikke blir riktig forstått dersom mennesker ikke lar seg lede av Guds Ånd: ”Slik et menneske er i seg selv, tar det ikke imot det som hører Guds Ånd til. For ham er det uforstand, og han kan ikke fatte det; det kan bare bedømmes på åndelig vis.” 1Kor 2,14. Med andre ord, her viser det seg at ting hører sammen. Den Hellige Ånd setter fokus på Jesus. Når menigheten tydeligvis er opptatt av så mye annet, da henger det sammen med åndelig umodenhet, til tross for stor aktivitet og mye bruk av nådegaver.

Dette er noe av bakgrunnen for prekenteeksten som er fra Første korinterbrev. Jeg vil nå lese fra kapittel 3, fra vers 1. (Oppsatt tekst: 1Kor 3,4-11)

Prekenteekst: 1 Kor 3,1-11

Likevel kunne jeg ikke tale til dere, brødre, som til mennesker som lever ved Ånden. Jeg måtte tale som til mennesker slik de er av naturen, som til umodne kristne. Melk gav jeg dere, ikke fast føde, for det kunne dere ikke tåle. Ja, dere kan det ennå ikke, for det er jo fremdeles deres egen natur som rår i dere. Når det hersker misunnelse og strid blant dere, er dere ikke da mennesker med samme natur som alle andre og lever som de? Når én

sier: "Jeg holder meg til Paulus" og en annen: "Jeg til Apollos", er dere ikke da som alle andre mennesker? Hva er da Apollos, og hva er Paulus? Tjenere som hjalp dere til tro! Begge gjorde vi det Herren hadde satt oss til. Jeg plantet, Apollos vannet; men Gud gav vekst. Derfor er de ikke noe, verken den som planter eller den som vanner, men bare Gud som gir vekst. Den som planter og den som vanner, er ett, men de skal få lønn hver etter sitt eget arbeid. For vi er Guds medarbeidere, og dere er Guds åkerland, Guds bygning. I kraft av den nåde Gud har gitt meg, har jeg lagt grunnvollen som en klok byggmester; andre bygger videre på den. Men enhver må se til hvordan han bygger. Ingen kan legge noen annen grunnvoll enn den som er lagt, Jesus Kristus.

Slik lyder Herrens ord.

Paulus skriver til mennesker som riktignok har fått Den Hellige Ånd, men likevel ikke har latt seg prege av Ånden. I stedet følger de sin egen høyst menneskelige natur, og er som umodne barn. De tåler ikke fast føde. Det har ikke vært noen modning i dem som kristne. Paulus måtte gi dem "melk". Med det menes det samme evangeliet om Jesus, men det er nok dybder i forkynnelsen de ennå ikke var i stand til å få forkynt. De var kanskje lik menighetsfolk i dag som ikke ønsker særlig utfordringer i forkynnelsen, som bare ønsker svært enkel forkynnelse uten de store teologiske dybder og noe nytt å lære.

Det er en merkelig mekanisme som noen mennesker synes å være utrustet med. Jeg forestiller meg det sånn at noen har en klaff inne i ørene som reagerer så snart presten eller predikanten trekker opp store bibelteologiske linjer. Da blokkeres det og åpnes ikke opp før tidligst under kunngjøringene. Selvfølgelig er dette bare noe tull, for en slik klaff finnes ikke, bare at det noen ganger kan virke slik. Som kristne lever vi av Guds ord, enten vi er prester og predikanter eller vanlige menighetslemmer. Det må da være ganske missforstått om man skal gå søndag etter søndag til kirken gjennom et langt liv uten å lære noe nytt av bibelordet som forkynnes. I dag går det for eksempel an å lære noe om Første korinterbrev. Andre ganger lærer en kanskje ikke så mye nytt, men får en påminnelse om ting en trenger å høre.

Så hørte vi om at én holdt seg til Paulus, en annen til Apollos. Fra antikkens Hellas kunne man ofte holde seg til den ene filosofen mer enn den andre, men slik må man ikke tenke om Guds forkynnere. En kristen forkynner har et hellig kall fra Gud til å forkynne Guds ord. Da skal det ikke være filosofi og menneskers tanker som skal forkynnes. Guds ord står for Guds regning. Den kristne forkynneren skal stå til regnskap for Gud om han forkynner Guds ord, legger noe til eller trekker noe fra. Det er et stort ansvar, men Gud skal lønne den enkelte individuelt, selv om arbeidet er Guds verk, enten en planter som Paulus, eller vanner som Apollos. Bildet er Guds åkerland. Guds ord skal

forkynnes. Det skal spire og gro. Det skal vokse og gi avling. Det skal plantes, det skal vannes. Det er Gud som gir vekst.

Det andre bildet er menigheten som en bygning. Hadde det vært en ferdig bygning ville bildet være haltende. Menigheten er jo aldri noe ferdigbygget. Menigheten er i stadig utvikling, det skal vokse og gro, det skal spire og være liv. Nye skal legges til, og det skal foregå en vekst og utvikling hos den enkelte kristne som kalles helliggjørelse. Derfor er bildet et byggverk som ikke er ferdig, men under byggeprosessen. En hver bygning må ha en sikker grunn å stå på. Det må være et godt fundament i bunnen. Fundamentet, grunnvollen er Jesus Kristus. Det var denne grunnvollen Paulus sørget for å legge for menigheten i Korint. Det er Jesus Kristus vi må bygge videre på hos oss på Rjukan.

Men forkynnere kan ha forskjellig stil, og vi mennesker vet å sette pris på det vi er vant med. Nå er det noen som tenker at en god predikant må ha forberedt seg godt, andre mener den beste forkynnelsen kommer fra predikanter som føler inspirasjonen komme der og da på talestolen. Jeg har selv en erfaring fra Troms. Jeg tror det var Finnfjordbotn bedehus eller et liknende sted, jeg var invitert som predikant på et kveldsmøte. Jeg hadde med meg talen og holdt den ut fra det jeg hadde forberedt meg på å si. Etterpå fikk jeg høre at jeg hadde en annerledes måte å tale på enn de var vant med. "Annerledes, men interessant," sa en av de fremmøtte, en eldre mann i det han takket for møtet. Men han som ledet møtet sa heller oppgitt; "det var som en høymessepreken," hva han nå enn mente med det.

Én holder med Paulus, en annen Apollos. Stilen kan være svært forskjellig for forskjellige predikanter. Noen er flinkere pedagoger enn andre. Noen er dypere i sin teologi enn andre. Noen er kjedelige å høre på. Noen er sterkt følelsesmessig engasjert. For å understreke hva som var det viktige sa Paulus om seg selv og sitt møte med menigheten: "Svak, redd og skjelvende opptrådte jeg hos dere. ... Jeg ville ikke at deres tro skulle bygge på menneskelig visdom, men på Guds kraft." Vi prester kan noen ganger bli fryktelig selvhøytidelige. Derfor har vi godt av å minnes Paulus' understreking av at det er ikke personen som forkynner som er det viktige, men Gudsordet han forkynner. Det skal en stor porsjon ydmykhet til å stille seg selv i bakgrunnen slik at Gudsordet når ut.

Noen tenker kanskje slik at får vi bare de store forkynnerne hit, da blir det vekkelse. Saken er at får vi folk til å høre hva Guds ord sier som lov og evangelium, da skjer det noe med mennesket som hører når Den Hellige Ånd får gjøre sin gjerning, uansett hvem som forkynner. For det er Gud som gir vekst! Vi skal aldri være beskjedne på Guds ords vegne. Vær tvert imot frimodig. De som måtte huske hva Pontoppidan sier om Den Hellige Ånd vet følgende: "Jeg tror at jeg ikke av min styrke eller fornuft kan tro på Kristus eller komme til Kristus, min Herre; men det er den Helligånds gjerning, som har kallet meg ved evangeliet, opplyst meg med sine gaver, helliggjort og oppholdt

meg i den rette tro.” Derfor skal vi la Guds ord bo rikelig blant oss, la oss forme av det og gjøre det Guds ord sier. ”For dere er Guds åkerland,” skriver Paulus.

Om Apollos og seg selv sier han: ”Vi er Guds medarbeidere.” Medarbeidere betyr ikke at predikanter og Gud stiller på linje, men at vi som er forkynnere er medarbeidere i et arbeidsteam som tilhører Gud, slik også åkerlandet tilhører Gud og bygningen med grunnvollen i bunnen tilhører Gud. I tjeneste for Gud er det mange oppgaver. Det er ikke alle som skal være forkynnere, men det er mange som skal få være med å invitere til å høre forkynnelse. Så er det Gud som gir vekst. Slik har vi alle oppgaver i Guds rike.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én Sann Gud fra evighet og til evighet.